

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 27 Nummer 3 2022

.....

Stockholms-Gillet's Höstgille 2022

äger rum på KA Almgrens sidenväveri
tisdagen den 11 oktober kl. 17.30

Foto: Marianne Carlsson

Stockholms-Gillet's Höstgille går av stapeln tisdagen den 11 oktober. Vi samlas på KA Almgrens sidenväveri på Repslagargatan 15 A. Visning av museet börjar kl 17.30. Vi besöker en kunglig hovleverantör och en historisk arbetsplats för kvinnor.

Middag

Efter visningen serveras en italiensk buffet i Sidenkällaren. Måltidsdryck ingår (lättöl, mineralvatten). Övriga drycker kan köpas på plats. Pris för visningen samt den italienska buffén är 550 kr (gäst 600 kr). Maxantal är

70 personer, först till kvarn... I mån av plats välkomnas gäster!

Anmälan

Anmälan till Höstgillet sker genom att sätta in pengarna på Stockholms-Gillet's pluskonto 1381-3 eller Swish 1234002234 så att de är Gillet tillhanda senast torsdagen den 29 september. Ange avsändare och telefonnummer samt eventuella dietrestriktioner. Munsänkens (Christel Wiman) mobilnr är 0725-426 711 och Intendentens (Charlie Hahne) 0704-807 616.

Ny Rådsmedlem

Ann-Charlotte Backlund, född och uppvuxen på Kungsholmen och sedan 45 år bosatt i Adolf Fredriks församling. Byggnadsantikvarie. Numera pensionär efter att tidigare varit bland annat länsantikvarie och stadsantikvarie i Stockholm. Det sistnämnda

uppdraget innebar också att vara avdelningschef med ett övergripande ansvar för Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmia – forskning och förlag. Sitter i ett flertal styrelser i olika roller bland annat K A Almgrens sidenväveri och museum, Stockholms kvinnohistoriska museum, Samfundet St Erik, Stiftelsen kulturmiljövård i Mälardalen.

K A Almgrens sidenväveri och museum

Sidenväveriet är det enda ännu aktiva sidenväveriet som finns kvar i Norden. Här vävs sidentyger och band på originalmaskiner i sin ursprungliga fabriksmiljö från 1860-talet.

Sidenväveriet är både ett väveri och ett museum. Mitt i centrala Stockholm på Repslagargatan 15 kan besökare vandra fritt i den intakta och ännu fungerande fabriksmiljön från 1800-talet, utforska utställningen på vinden eller njuta av stillheten på innergården.

Knut August Almgren startade år 1833 ett sidenväveri på Södermalm i Stockholm för vävning av bland annat sjalar, band, möbel- och klänningstyger. Vävstolarna var redan från start utrustade med den senaste tekniken, så kallad jacquardmekanik. Sidentygernas mönster programmerades med hålkort, en tidig form av dator! Nu gick det mycket fortare att väva mönstrade sidentyger. Det gick bra för Almgrens och företaget expanderade. 1862 uppfördes fabriksbyggnaden på Repslagargatan.

På 1870-talet arbetade över 280 personer i företaget. De flesta anställda var kvinnor som arbetade som väverskor, vinderskor, varperskor, spolerkor, sömmerskor och franserskor. Det som har producerats allra mest är sidensjalar som det var stor efterfrågan på under 1800-talets andra hälft.

År 2020 byggnadsminnesförklarades Almgrens sidenväveri och den tillhörande gårdsmiljön. Motivering till beslutet: ”Fabriksanläggningen på fastigheten Västergötland 6 med den synnerligen väl bevarade väverimiljön är en viktig representant för de många industriföretag som under 1800-talet etablerade sig i Stockholm. Särskilt tydligt framstår den genuina industrimiljö i fabriksbyggnadens första våning där den maskinella utrustningen inte bara visas utan även används.”

*Ann-Charlotte Backlund, Ordförande
i Stiftelsen KA Almgrens
sidenväveri och museum*

Ny medlem i Stockholms-Gillet

Vid senaste rådsmötet den 24 augusti invaldes *Göran Erikson* som önskas varmt välkommen i Gillet.

Ökade möjligheter för Stockholms-vänner att bli medlemmar i Gillet

Vid det senaste årsmötet antogs i en andra läsning två stadgeändringar som vidgar kretsen av möjliga medlemmar i Gillet. Dels utökas det geografiska ”upptagningsområdet” till att omfatta

hela Stockholms län och dels ges det möjlighet för nära anhöriga (make/maka, partner, barn eller förälder) till dem som redan är medlemmar att själva upptas som medlemmar förutsatt att de bott i Stockholms län under huvuddelen av sitt vuxna liv.

Sedan Gillet bildades för över 100 år sedan har Stockholm genomgått stora förändringar. Det som då till största delen var ren landsbygd är idag en naturlig del av det som brukar benämnas

Murvlarna som grundade Stockholms-Gillet

Avsnitt 3

Gilletts första ålderman Richard Gustafsson

Stockholms-Gilletts har i sin ägo ett fint porträtt målat av Carl Larsson som föreställer vår första ålderman, skriftställaren Richard Gustafsson i ärtgrön kravatt. De bägge männen stod varandra nära. De hade lärt känna varandra när Carl Larsson studerade vid Konstakademien. Den framtida nationalmålaren var ung och utfattig och hade inte han blivit erbjuden att teckna reportagebilder i skämttidningen Kasper ”hade jag blivit tvungen att bli trädgårdsmästare” försäkrar Carl Larsson i sina memoarer. Han såg Richard Gustafsson som sin välgörare och var tacksam för hans stöd hela livet. Tidningen Kasper förenade flera av Stockholms-Gilletts grundare. Både Beyron Carlsson och Emil Norlander som jag tidigare skrivit om i Tidender medarbetade i tidningen. Skämttidningar var mycket vanligare förr. De hade ofta en politisk anstrykning och de kunde vara riktigt vassa i sin inlindade kritik. Tidningen Kasper startades av Richard Gustafsson 1869 och blev mycket populär i en bred liberal läsekrets. Redaktionen låg i den Cederborgska Villan på Söders höjder. Hit pulsade Carl Larsson upp med sina teckningar om vintrarna och här fick han sina efterlängta honorar, 2 kronor för varje antagen teckning. Det glömde han aldrig. Richard Gustafssons föddes på Gärdet och slutade sina dagar på Mariaberget. Framgångarna med Kasper och hans sagosamlingar för barn som även de illustrerades av Carl Larsson gjorde

Gilletts första ålderman Richard Gustafsson i en målning av Carl Larsson.

att han till slut kunde köpa den vackra villan med sitt originella torn. Härifrån kunde han blicka ut över Stockholm, staden han älskade över allt annat.

Stella Fare, bisittare i Rådet

Cederborgska Villan.

Storstockholm. Det finns all anledning att tro att det bland dem som födda eller uppvuxna i de kranskommuner som inte har införlivats med Stockholms stad finns de som på goda grunder betraktar sig som ”tvättäkta” stockholmare och gärna skulle vilja delta i Gilletts olika aktiviteter.

Det är nu ett gyllene tillfälle för medlemmarna att se sig om bland vänner och bekanta för att identifiera lämpliga personer som med tillämpning av de nya generösare reglerna för medlemskap skulle kunna ha intresse av delta i Gilletts verksamhet och på så sätt bidra till den gemensamma trevnaden.

Åldermannens ruta

När radions *Sommar* med alla sina mångskiftande sommarpratere tar slut, skolan börjar och semesterfirarna återvänder förändras vår stad från dåsighet snart till full aktivitet på gator och torg, i år ackompanjerat av valaffischer med rumphuggna budskap som ska få oss att rösta på vad som blir bäst för vårt land, region och stad. En stad i världen som alltid varit en plats dit människor lockats att flytta för att finna lyckan, vare sig det handlat om arbete, bostad, fristad, meningsfull fritid eller den stora kärleken. Många har blivit kvar och blivit stockholmare, känt att man hör hemma här, även om den uttalade eller outtalade drömmen om lantlig ro i den röda stugan med vita knutar också finns där. Att få så och skörda i det man tänker sig som lantlig ro. Kan köerna till stadens kolonilotter, pallkragar i många bostadsområden liksom balkongodlingar männe vara ett uttryck för detta liksom utflyttningen från staden? Må det vara hur det vill med den saken. Drömmen om en

annan tillvaro är lika gammal som människan själv och utan drömmar blir tillvaron fattig. Så här i skiftet mellan sommar och höst tycker jag dock att Stockholm nästan är drömskt vackert i de nästan tropiskt fuktvarma kvällarna med flanerande, picknickande och badande människor. Några av oss tycker nog att det är lite väl varmt, men snart går vi där igen och huttrar i höstrusket och vintermörkret och gnolar kanske på Olle Adolphssons *Minns i november* istället

för Monica Z *Sakta vi gå genom stan*.

Önskar er alla en vacker höst med många fina promenader i och runt vår stad.

*Eder Ålderman
Kristina Ljunggren*

Julmarknaden 2022

Julmarknaden invigs kl 13.00 lördagen den 19 november. Stockholms-Gillet's råd önskar alla medlemmar välkomna till invigningen av årets traditionella julmarknad på Stortorget i Gamla Stan. Mer information om julmarknaden och dess historia finns på hemsidan <https://www.stortorgetsjulmarknad.com>

Midvintergillet

kommer att äga rum torsdagen den 2 mars 2023 på Stadsmuseet.

Reservera kvällen redan nu!

Gille-Kontakt!

Telefon kansliet 08-4112648 • Intendent: Charlie Hahne, intendenten@stockholmsgillet.se

Redaktör för Gille-Tidender: Agneta Rydberg

Hemsida: www.stockholmsgillet.se